

Diari d'un boig i altres relats, de Lu Xun

La convocatòria del premi Jaume Vidal Alcover, de traducció, en el marc dels premis literaris Ciutat de Tarragona, va despertar, de seguida, una certa expectativa. I, des del primer moment, van resultar-ne beneficiats uns quants projectes notables. Malauradament, no es pot dir el mateix de la publicació d'aquests treballs, que s'ha vist condicionada per unes polítiques editorials no gaire amatents a la difusió de la literatura, sobretot si aquesta literatura no ve acompanyada de publicitat i moda, elements que no solen trobar-se quan el text és un clàssic, o procedeix d'una literatura llunyana o minoritària, o s'expressa amb llenguatges no beneïts per les majories, com ocorre amb la poesia. Amb tot, no podem deixar d'esmentar que, ara per ara, ja han vists la llum edicions de Petrarca (traduït per Miquel DescLOT), Milosz (per Xavier Farré), Lautréamont (per Ricard Ripoll), Zola (per Margarida Casacuberta) o Primo Levi (per Teresa Muñoz Lloret).

Un dels fruits d'aquesta convocatòria és el llibre que presentem. El seu traductor, Carles Prado (Reus, 1975) és llicenciat en traducció i interpretació per la UAB, universitat on va doctorar-se en Teoria de la Traducció i Estudis Interculturals. La seva especialització en cultura, llengua i literatura xineses l'ha cursada a la Beijing Language and Culture University. Ha impartit o imparteix classes de literatura xinesa a la Universitat de Califòrnia, a la UOC i a la UAB. No és aquest el lloc per detallar el currículum d'aquest traductor, però sí que calia donar-ne unes breus dades per tal d'entendre la singularitat i la solvència de la seva especialització. Crec que el volum que comentem és la primera traducció literària publicada per Carles Prado (darrerament, n'ha sortit una altra, *Pan Gu crea l'univers. Contes tradicionals xinesos*, a Arola editors) i el resultat és molt digne. El recull de contes de Lu Xun (1881-1936) representa, per al lector occidental, una fantàstica manera d'apropar-se a la literatura contemporània, però ja clàssica, xinesa, a través d'un dels seus noms més rellevants. Lu Xun representa, d'una banda, la renovació de la llengua literària xinesa, però també un punt d'inflexió, tal com diu el mateix Carles Prado en el pròleg del llibre, en la història de la literatura xinesa contemporània, amb una influència decisiva en les generacions d'escriptors posteriors.

La lectura d'aquest breu recull de contes ja és plaent, de bon començament, perquè ens apropa a una realitat que no coneixem, la de la Xina en el moment en què es produeixen els primers intents d'occidentalització, dels quals participa l'autor. Els contes estan plens de costums ancestrals, difícils de comprendre avui. Però també hi ha la presència dels revolucionaris i del Dimoni Estranger, com a elements nous. Si tots els contes tenen aquest toc agradable, però, n'hi ha un que, des del meu punt de vista, és magistral. Em refereixo a "La veritable història de l'AQ", una petita novel·la que explica la història d'un betzol, un enze, un individu sense suc ni bruc. És sorprenent la manera com l'autor el redueix a no res, fins al punt de no tenir nom. I com, des d'aquest no res, ens fa seguir la seva manera de veure les coses. L'AQ, menyspreat pels rics, s'acosta als revolucionaris, que tampoc l'accepten. Acaba a la presó i és condemnat a mort. I en un final excepcional veiem com aquest trist personatge afronta la mort, que no li arriba, tanmateix, tal com ell esperava. Per a qui no coneix la cultura ni la literatura xineses, aquesta és una bona ocasió de fer-ho a través d'uns contes que fan de pont entre la cultura occidental i la tradicional xinesa. Per a qui la coneix, naturalment, aquesta és l'ocasió per trobar-se amb una versió catalana d'un clàssic.

JOAN CAVALLÉ

Publicat al diari *El Punt* el 14 de gener de 2008

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2697872